

Provinciale reactie op stikstofplannen kabinet.

Noord-Holland loopt tegen grenzen aan door stikstof en netcongestie

Publicatiedatum: 27 augustus 2026

Laatst gewijzigd: 1 september 2026

Noord-Holland loopt bij woningbouw, verduurzaming, mobiliteit en economische ontwikkeling steeds vaker tegen de grenzen van stikstofruimte en het elektriciteitsnet aan. Daarom gaf de provincie adviesbureau Berenschot opdracht te onderzoeken wat het volle stroomnet en de beperkte stikstofruimte betekenen voor onze plannen om beter te kunnen prioriteren en de lobby richting het Rijk scherper te maken. Zo wil de provincie onnodige vertragingen voorkomen.

De provincie Noord-Holland staat voor grote opgaven. Er zijn woningen nodig, bedrijven willen verduurzamen en mobiliteit wordt steeds meer elektrisch. Ook zijn nieuwe voorzieningen en economische ontwikkeling nodig. Deze opgaven vragen allemaal om ruimte: in de fysieke leefomgeving, binnen de stikstofregels en op het elektriciteitsnet.

Grens bereikt

De provincie werkt al jaren volop aan meer ruimte op het stroomnet en binnen de stikstofregels, samen met het Rijk, de netbeheerders en gemeenten. Desondanks kan maar ongeveer 1 procent van de onderzochte ontwikkelingen doorgaan. Nederland wekt steeds meer duurzame elektriciteit op en gebruikt ook steeds meer stroom. Het elektriciteitsnet groeit alleen niet snel genoeg mee. Op drukke momenten ontstaat daardoor een file op het stroomnet: netcongestie. De impactanalyse van Berenschot geeft weer dat netcongestie in alle onderzochte scenario's de grootste remmende factor is. Ook wanneer meer stikstofruimte beschikbaar komt, blijven plannen vastlopen als het elektriciteitsnet niet voldoende meegroeit. Schaarste blijft daarmee ook in gunstige scenario's bestaan; slechts 43% van de onderzochte ontwikkelingen kan dan doorgaan. Dit bevestigt het beeld dat deze grenzen niet tijdelijk zijn maar structureel doorwerken.

Grote gevolgen voor wonen, economie en klimaat

De gevolgen zijn al merkbaar voor inwoners, ondernemers en overheden. Nieuwe woonwijken, bedrijven, scholen en ziekenhuizen kunnen soms niet of niet op tijd worden aangesloten. Uit de impactanalyse blijkt nu dat van de nog te realiseren nieuwbouwwoningen in de huidige situatie zo'n 11 procent kan worden gebouwd. Van de verduurzaming en groei van de industrie komt vrijwel niets tot uitvoering vóór 2030 en van de geplande publieke laadinfrastructuur kan vrijwel niets worden aangesloten.

Ontwikkelingen die geen nieuwe of zwaardere aansluiting nodig hebben, zoals het isoleren van woningen en het afronden van natuurprojecten, kunnen wel doorgaan.

Nationale crisis

Netuitbreidingen kosten tijd door vergunningen, ruimtelijke procedures en de beperkte beschikbaarheid van mensen en materieel. De provincie verwacht dat de schaarste op het stroomnet nog jarenlang aanhoudt. Noord-Holland draagt een bovengemiddeld deel van de gevolgen. De provincie heeft een sterke economie, veel industrie, hoge concentratie van datacenters en weinig vrije ruimte. Tegelijk is Noord-Holland afhankelijk van landelijke regels, voldoende uitvoeringskracht en snelle wetgeving om de grote uitbreiding van het elektriciteitsnet mogelijk te maken. Noord-Holland heeft het Rijk daarom opgeroepen om netcongestie als nationale crisis te behandelen.

Energie-infrastructuur en stikstofreductie krijgen voorrang

De provincie is afhankelijk van de netbeheerders en het Rijk voor uitbreiding en slimmer gebruik van het bestaande net. Daarbinnen toetst Noord-Holland welke eigen regels, processen en beleidskeuzes sneller of anders kunnen om ruimte op het net en het stikstofdossier de hoogste prioriteit te geven. Dat kan betekenen dat ruimte wordt gereserveerd voor kabels en elektriciteitsstations, procedures worden overgenomen of versneld. Ook dat de provincie waar nodig grond aankoopt of reserveert voor toekomstige netuitbreidingen.

Regie in tijden van schaarste

Die ruimte is beperkt en verlegt de grenzen niet. De provincie kiest en verdeelt. Niet iedereen kan tegelijk een aansluiting, uitbreiding of ontwikkelruimte krijgen. Commissaris van de Koning Arthur van Dijk: “Op eigen kracht alleen komen we er niet. De provincie pakt haar regierol, werkt aan oplossingen en vraagt het Rijk en netbeheerders om hetzelfde te doen. Ruimte op het elektriciteitsnet en binnen het stikstofdossier zijn randvoorwaarden om onze ambities uit de omgevingsvisie waar te maken. Als die randvoorwaarden ontbreken, kan een plan niet of pas later doorgaan. Dat vraagt om duidelijke keuzes, samenwerking en tempo.” Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten bepalen de komende tijd welke opgaven voorrang krijgen, welke ambities langzamer doorgaan en welke plannen voorlopig niet haalbaar zijn. De provincie werkt deze keuzes uit met gemeenten, netbeheerders, bedrijven, inwoners en andere partners.

Kijk voor de brief aan Provinciale Staten, de impactanalyse stikstof en netcongestie en de oproep gezamenlijke aanpak netcongestie als nationale crisis op [de pagina Bestuurlijke informatie](#). [Opent een externe link](#)

